

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА - ПЕРНИК

2302 Перник, ул. Георги Мамарчев, № 2, тел. 0879401087
web: www.pgi-pernik.bg-schools.com e-mail: info-1403236@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

/М. Томова/

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ В ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА – ГР. ПЕРНИК ЗА 2026/ 2027 г.

Етичният кодекс е създаден на основание чл. 175, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приет на Педагогически съвет на проведено заседание с Протокол № 16/11.09.2026 г.

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Този кодекс определя правилата за поведение на училищната общност в Професионална гимназия по икономика – гр. Перник, и представя принципите на етично поведение на всички ангажирани лица в образователно-възпитателния процес.

Кодексът цели:

- Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с ученици трябва да спазват в своята работа.
- Да затвърди авторитета на преподавателите и общественото доверие в училищната институция.
- Да подпомогне семейството да се превърне в активен участник в процеса на обучение и възпитание на учениците.
- Да утвърди моралната отговорност на семейството пред педагогическите специалисти, изразяваща се в разбиране, сътрудничество и пълна подкрепа относно възпитанието и обучението на учениците.
- Да очертае моралните отговорности на работещите с ученици: към ученика, към семейството, към обществото.

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. (1) Етичният кодекс е създаден на основание чл. 175 ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование;

(2) Училищната общност включва всички служители на училищната институция, учениците, родителите, членовете на Обществения съвет и всички лица, органи или организации, имащи отношение по въпросите, свързани с обучението и възпитанието на учениците;

(3) Етичният кодекс определя правилата за поведение на учениците и служителите в училищната институция и има за цел да включи родителите като ангажирани участници в

възпитателния процес, да повиши мотивацията на учениците и да повиши общественото доверие към учителската професия.

(4) Етичният кодекс има за цел да предотврати възникването на конфликти във взаимоотношенията и да осигури комфортна атмосфера в училищната среда и сред цялата училищна общност.

Чл.2. (1) Спазването на Етичния кодекс е задължително за всички служители на училищната общност в Професионална гимназия по икономика, гр. Перник.

(2) Служителите на ПГИ – Перник са длъжни да се запознаят с актуализациите на Етичния кодекс в началото на учебната година, което удостоверяват с подпис.

Раздел II

ЦЕЛИ

Чл.3. Етичният кодекс има за цел:

1. Да представи основните ценности и принципи, които работещите с ученици трябва да знаят и спазват в своята практика;
2. Да утвърдят волята и стремежа на работещите с ученици за етичност в практическата им дейност;
3. Да очертаят моралните отговорности на училищната общност (към учениците, към семейството, помежду си и към обществото).

Раздел III

ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ:

Чл.4. Педагогическите специалисти изпълняват своите функции като се позовават на нормативната уредба, национални и европейски нормативни актове за защита правата на детето и правата на човека.

Чл.5. При изпълнение на служебните си задължения се отнасят учтиво, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да е прояви на дискриминация.

**Чл.6 (1) ВСИЧКИ СЛУЖИТЕЛИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА
СА ДЛЪЖНИ:**

1. Да спазват принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност
2. Да извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно и се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на учениците.
3. Да не накърняват престижа на училището, не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя личен живот.

(2) ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ СА ДЛЪЖНИ:

1. Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаване на индивидуалните особености на всеки ученик.
2. Да разбират и уважават уникалността на всеки ученик.
3. Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира емоционалното, социалното, психическо и физическо развитие на учениците.
4. Да работят в интерес на учениците.
5. Да подкрепят правото на ученика на свободно изразяване и мнение по всички въпроси от неговия интерес.
6. Да осигуряват на учениците със СОП равни възможности, достъп до образование и адекватни грижи, в зависимост от потребностите им.
7. Да не участват в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и психическото му здраве и развитие.
8. Да не налагат идеологически и/или религиозни доктрини; да не осъществяват политическа и партийна дейност.
9. Да не пропагандират, популяризират или подстрекават по какъвто и да е начин, пряко или косвено, идеи и възгледи, свързани с нетрадиционна сексуална ориентация* и/или определяне на полова идентичност, различна от биологичната.

* „Нетрадиционна сексуална ориентация“ - различни от общоприетите и заложените в българската правна традиция схващания за емоционално, романтично, сексуално или чувствено привличане между лица от противоположни полове.“

10. Да не осъществяват действия и практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на база статуса или убежденията на родителите им.

11. Да умеят да разпознават признаците на проявено насилие над дете.

12. При съмнение за малтретиране над ученик да действат съобразно Училищните правила за действие на служителите в случай на инцидент или ситуация на насилие и тормоз над ученици или между ученици, механизмите за превенция и интервенция на насилието и тормоза и междуинституционалното взаимодействие в случай на дете в риск, жертва на насилие и кризисна интервенция.

13. Задължения за съдействие към социалната система, регламентирани в Закона за закрила на детето, а именно, когато стане известно, че ученик се нуждае от закрила, педагогическия специалист е длъжен незабавно да уведоми ръководството на гимназията, след което дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи. Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна.

14. Работещите с деца трябва да притежават определени морални, личностни и социални качества.

15. Да познават нормативната база, свързана със системата на образованието – закони, наредби, правилници, инструкции и др.

Раздел IV

ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ:

Чл. 7. (1) НА ВСИЧКИ УЧЕНИЦИ Е ГАРАНТИРАНО ПРАВО:

1. Да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Да бъдат обучавани в здравословна, безопасна и сигурна среда; да бъдат осигурени възможности за тяхното развитие и приобщаване към обществените традиции и живот;

2. Да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;

3. Свободно да изразяват мнението си;
4. Да бъдат информирани и консултирани при избора на специалност или професия;
5. Ученик, изпаднал в риск има право на закрила за извеждането му от рисковата ситуация;
6. Чрез формите на ученическото самоуправление да участват в обсъждането на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност.
7. Да бъдат поощрявани с морални и материални награди;
8. Да получат безплатен комплект учебници за съответната учебна година по общообразователните предмети.

(2) УЧЕНИЦИТЕ ИМАТ СЛЕДНИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ:

1. Да присъстват и участват в учебните занятия;
2. Да съхраняват авторитета на училищната институция и да допринасят за развитието на добрите традиции;
3. Да проявяват необходимото уважение към личността на учителя и да не уронват авторитета му и при създали се конфликтни ситуации да търсят незабавно неговото съдействие.
4. Да изпълняват зададените от учителя инструкции и да се съобразяват с направената препоръка;
5. Да зачитат честта и достойнството на другите;
6. Да не проявяват физическо, психическо, вербално и друг вид насилие над останалите ученици;
7. Да се явяват в училището с облекло и във вид съгласно изискванията на училищния правилник;
8. Да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове;
9. Дават мнения и предложения за училищните дейности;
10. Да спазват Правилника за дейността на Професионална гимназия по икономика.

11. Да опазват и съхраняват в много добро състояние получения учебен комплект за съответната учебна година.

12. В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите. Не участва в обсъждането на личностните качества на съученици и педагогически специалисти. Недопустимо е разпространяването на поверителна информация за тях в публичното пространство и социалните мрежи, като качва снимки, колажи, клипове, които уронват достойнството им.

Раздел V

РОДИТЕЛИ:

Чл. 8 (1) Родителите имат следните права, свързани с етиката в отношенията с работещите в училище:

1. Периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на учениците, и за спазването на правилата в училище;
2. Да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и педагогическия съветник в определеното приемно време или в друго, удобно и за двете страни;
3. Да избират и да бъдат избирани в Обществения съвет на училището;
4. Да изразяват мнение и да дават предложения за развитието на училищната институция;
5. Да присъстват и по тяхно желание да бъдат изслушвани по въпроси, които засягат правата и интересите на децата им.

Чл. 9 (1) Родителите имат следните задължения, свързани с етичните правила на училищната общност:

1. Да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище и да уведомят своевременно класния ръководител, в случай на отсъствие;
2. Редовно да се осведомяват за успеха, отсъствията и развитието на ученика, както и за спазването на училищните правила;
3. Да присъстват на родителските срещи, организирани от училищната институция;
4. Да се явяват в училището след покана на директор, класен ръководител, учител или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време;

5. Да се съобразят с дадената от педагогическите специалисти препоръка за обучението, възпитанието и развитието на ученика;
6. Да проявяват отговорност, активност и инициатива, да бъдат пълноценни участници в училищния живот;
7. Да оказват съдействие на учителя, когато това касае обучението и развитието на ученика;
8. Да не влизат в конфликтни ситуации със служители на училището, други родители или ученици, а в случай на нужда да търсят съдействие от класния ръководител и педагогическия съветник;
9. Съдействат за изграждане и утвърждаване на авторитета и доброто име на образователната институция;
10. Членовете на обществения съвет и на настоятелството са длъжни да осъществяват своята дейност при спазване на законодателството, вътрешните правила на ПГИ принципите и правилата на настоящия Етичен кодекс и при спазването на най-високи морални стандарти;
11. Членовете на обществения съвет и на настоятелството осъществяват дейността си на базата на сътрудничество и ефективна комуникация.

Раздел VI

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 10 (1) Отговорност на всички работещи в училището служители е подпомагане семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 11. Да зачитат достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл.12. Да уважават ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на учениците, като и да зачитат правото му да взема решения.

Чл. 13. Да информират семейството за всички решения, касаещи учениците и ако е необходимо да го включат във вземането на решение.

Чл. 14. Да зачитат правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с ученика, за вида на оказваната му обща и допълнителна подкрепа.

Чл. 15. Да информират родителите, ако детето им е включено в изследователски проект и да им дадат право на избор дали да бъде включено да участва или не.

Чл. 16. Да осигурят конфиденциалност на информацията и да зачитат правото на семейството на личен живот, освен в случаите, когато става въпрос за насилие, малтретиране или липса на адекватна грижа.

Раздел VII

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл.17 (1) В отношенията си с колегите всеки служител проявява уважение и коректност, както и не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.

(2) Служителят уважава мнението на колегите си и се съобразява с правото им на личен живот.

Чл.18. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят разрешение от непосредствения си ръководител.

Чл.19. Служителят трябва да изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.20. Да работи за утвърждаване на собствения си и този на колегите си авторитет като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията и проявява нетърпимост към подобни действия.

Чл.21. Служителите спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното им положение и на институцията, която представляват.

Чл.22. Служителят не трябва да участва в публични прояви, с които би могъл да накърни престижа на ПГИ.

Чл.23. Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл.24. Служителят не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица, или организации, да иска и да приема материални облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения.

Чл.25. Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

Чл.26. Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл.27. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Раздел VIII

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 28. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и живот в нормална семейна среда.

Чл. 29. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 30. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 31. Да работим в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им.

Раздел IX

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 32. Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява заповедите, издадени от ръководителя /директора/. Педагогическите специалисти подпомагат ръководството на ПГИ с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработване и провеждане на политиката на институцията, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяване правомощията на неговите ръководители. Те са длъжни да изпълняват задълженията и функциите си с необходимия професионализъм, като поддържат актуални знания и повишават уменията си, необходими за ефективното изпълнение на служебните си задължения.

Чл. 33. Служителят не трябва да изразява лично мнение по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на ПГИ.

Чл. 34. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Не трябва да върши работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл. 35. (1) Служителят опазва повереното му имущество (вкл. опазва и съхранява поверения му слежебен лаптоп) и не допуска използването му за лични цели.

(2) Информира своевременно ръководителя /директора/ за загубата или повреждането на повереното му имущество.

(3) Във връзка с прилагането на Регламента за защита на личните данни на ЕС (GDPR) служителът се задължава да опазва своите пароли за достъп до всички електронни платформи, които използва в своята професионална дейност.

Чл. 36. В изпълнение на заеманата от него длъжност, служителът трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 37. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва данните и документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

Чл. 38. Учителят, служителът и работникът не оповестяват информацията и фактите, които са им станали известни при или по повод изпълнение на служебни задължения, или представляват служебна тайна.

Чл. 39. Учителят, служителът и работникът се задължават да пазят служебната тайна и нямат право да се възползват от служебното си положение или да използват правомощията си с цел извличане на лична облага.

Чл. 40. Учители, служители и работници изпълняват своите задължения в съответствие с длъжностната характеристика компетентно и безпристрастно.

Чл. 41. Когато учителят, служителът и работникът е напуснал училището, той не трябва да злоупотребява с информацията, която му е станала известна, поради или във връзка с поста, който е заемал.

Раздел X

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 42. Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни му задължения.

(1) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(2) Педагогическият персонал подписва декларации, че не извършва образователни услуги срещу заплащане на ученици, които се обучават в Професионална гимназия по икономика.

(3) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в ситуация на конфликт на интереси.

Раздел XI

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 43. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали казуси в Професионална гимназия по икономика се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от една година.

Чл. 44. (1) Комисията по етика разглежда жалби, свързани със спазването на този кодекс и дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Анонимни сигнали не се разглеждат от Комисията.

Чл. 45. Всеки заинтересован член може да депозира жалба към Комисията по етика.

Чл. 46. Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

Чл. 47. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на ПГИ.

Раздел XII

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 48. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

Чл. 49. Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

Чл. 50. Ръководителят /директорът/ запознава служителя при първоначалното му постъпване на работа с разпоредбите в този кодекс.

Чл. 51. Етичният кодекс на Професионална гимназия по икономика е публикуван на интернет страницата на училището след утвърждаването му със заповед на директора на основание чл. 175, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Чл. 52. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

